

Verkiezingsprogramma

Waterschap Rijn en IJssel

2023 - 2027

SAMEN WERKEN AAN WATER

Voor nu en later

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. JOUW WATERSCHAP WERKT AANdroge voeten	4
2. JOUW WATERSCHAP WERKT AANruimte voor water	5
3. JOUW WATERSCHAP WERKT AANvoldoende water en water voor later	6
Beter bestand tegen extremer weer	6
Schoon water	7
Samenwerken aan water	8
4. JOUW WATERSCHAP WERKT AANbetaalbaar en dienstbaar water	9
Betaalbaar	9
Dienstbaar	10
Innovatie	10

INLEIDING

Nederland is kampioen in het beheer van water. We zijn trots op onze kennis en de wijze waarop we al eeuwen in staat zijn om het water in ons land te (be)sturen. Dat wil de VVD zo houden, want we worden door klimaatveranderingen voor nieuwe uitdagingen gesteld.

Dit betekent dat we nu, en voor de volgende generaties, de verantwoordelijkheid hebben om te zorgen dat een ieder in ons land in vrijheid kan wonen, werken en genieten van water en natuur. Waterschappen hebben daarbij met hun taken – zorgen voor droge voeten, voldoende water en schoon water – een belangrijke rol. Zonder (zorg voor) dijken, dammen, sluizen, gemalen en het beheer van talloze wateren zou het wonen en werken in de Nederlandse delta praktisch onmogelijk zijn. Al in de dertiende eeuw hebben we ons gerealiseerd dat waterbeheer zo belangrijk is dat we hiervoor een krachtig bestuursorgaan voor nodig hebben, en de VVD onderschrijft dit nog steeds: het Waterschap.

Water is leven. In ons land lijkt het vanzelfsprekend dat het altijd en op de juiste manier voorradig is, maar deze zekerheid wordt op de proef gesteld. Daarbij: ruimte is schaars, er is concurrentie voor alle beschikbare grond in Nederland: wonen, werken, ondernemen, landbouw, recreatie, energie, natuur, en waterbeheer, het moet allemaal samen. Dit heeft grote impact op het te voeren beleid en het begrip van inwoners en ondernemers voor maatregelen die in het algemeen belang dienen te worden genomen. We willen de individuele vrijheid van mensen zoveel mogelijk respecteren. Daarom is regie en heldere communicatie van het waterschap en afstemming met de landelijke overheid, provincies en gemeenten belangrijker dan ooit. De gevolgen van droogte en extreme stortbuien hebben een grote invloed op de systemen die waterschappen van oudsher beheren. De VVD wil aan de slag om keuzes te kunnen maken daar waar water een vitale rol speelt. We investeren in een klimaatbestendige inrichting, we spreken nationale kaders af, passen wetgeving aan en trekken samen op met burgers, organisaties en het bedrijfsleven.

De VVD-fractie van Waterschap Rijn en IJssel zal zich sterk inzetten voor een veilig en functioneel waterschap voor haar inwoners en (agrarische) bedrijven in haar werkgebied in Gelderland en een deel van Overijssel. De speerpunten voor de komende periode zijn de volgende.

1. JOUW WATERSCHAP WERKT AAN

.....droge voeten

Waterschappen hebben de plicht om mensen te beschermen tegen water. De zeespiegel stijgt en vormt een gevaar voor ons land, dat voor 60% onder zeeniveau ligt. In het beheergebied van Rijn en IJssel kunnen we wateroverlast ervaren vanuit rivieren, maar steeds meer ook van 'boven'. Er valt meer regen, die ongelijkmatiger over het jaar verspreid is: natte winters, langere perioden van droogte en intensieve hoosbuien. Gevaarlijke situaties en schade kunnen het gevolg zijn van water dat langer in de straten blijft staan omdat de riolen de hoeveelheid water niet kunnen verwerken. De belangrijkste taak voor waterschappen blijft ervoor te zorgen dat we **veilig blijven voor water**; droge voeten zijn een primaire levensbehoefte om te kunnen wonen, werken en recreëren in ons land.

- » Voor ons Waterschap blijft waterveiligheid de hoogste prioriteit; alle dijken moeten in 2050 voldoen aan de nieuwe landelijke normen van waterveiligheid. Dijkversterking en ruimte voor waterberging voor droge voeten zijn daarmee toekomstbestendig. Het beheer is duurzaam en draagt bij aan behoud en verbeteren van biodiversiteit. De bestaande samenwerking met de Duitse autoriteiten en waterschappen wordt verstevigd ten behoeve van een verbeterde veiligheid aan beide zijden van de grens. Waar mogelijk en doelmatig worden innovatieve oplossingen toegepast.
- » Het waterschap zet kennis van het gebied in om, met inwoners en andere belanghebbenden, tot een gedragen oplossing te komen.
- » Het op deze manier garanderen van waterveiligheid vereist blijvende, vooral ook financiële, betrokkenheid van de Rijksoverheid. Het waterschap maakt zich, samen met alle betrokken waterschappen, sterk voor de jaarlijkse verlenging van het Hoogwaterbeschermingsprogramma en het Deltafonds zodat er voldoende middelen beschikbaar blijven voor 'droge voeten'.
- » Dijkversterkingsprojecten bieden kansen op het gebied van toerisme, recreatie, natuur, energie en de regionale economie. Het waterschap staat open voor samenwerking met belanghebbende partijen, die (financieel) verantwoordelijk zijn voor deze aspecten.
- » Exoten zoals de rivierkreeft kunnen de veiligheid bedreigen en moeten worden aangepakt. Hiervoor is verandering van landelijke wetgeving noodzakelijk.

2. JOUW WATERSCHAP WERKT AAN

.....ruimte voor water

Het weer wordt extremer. Het klimaat verandert, met als gevolg droogte en overvloedige wateroverlast. Dit leidt tot zorgen, overlast en schade voor inwoners en ondernemers, maar ook voor onze natuurlijke leefomgeving. De veranderingen in weersomstandigheden hebben invloed op ons huidige leefsysteem. Het is noodzakelijk om het huidige systeem aan te passen aan deze veranderende weersomstandigheden en keuzes te maken om Nederland op een andere manier in te richten, zoals bodem en water meer sturend maken in ruimtelijke keuzes. Deze keuzes schuift de VVD niet door naar de volgende generatie. Er is nu meer ruimte voor water nodig om de uitdagingen het hoofd te bieden. We kunnen water en bodem niet meer zomaar naar onze hand zetten. Daarbij realiseren we ons dat ruimte schaars is, er is concurrentie voor alle beschikbare grond. Met maatregelen werken we er naar toe dat Waterschap Rijn en IJssel optimaal is voorbereid op overstromingen, wateroverlast, hittestress, droogte en verdroging.

- » Het landelijk gebied wordt bestand tegen het klimaat door mogelijkheden slim te combineren: watersysteem, energietransitie, circulaire economie, biodiversiteit, droogte. Maatwerk is noodzakelijk, in goed overleg met betrokkenen waarbij het waterschap een partner is.
- » Om het landelijk gebied toekomstbestendig te maken moeten we water meer ruimte geven binnen het Nationaal Programma Landelijk gebied.
- » Het waterschap moet vanaf het eerste begin worden betrokken bij keuzes in de ruimtelijke omgeving. Elk gebied heeft zijn eigen aanpak nodig en het waterschap heeft gebiedskennis die noodzakelijk is om de juiste keuzes te maken voor de toekomst.
- » Elke woningbouwopgave en ieder infrastructureel werk moet voldoen aan het uitgangspunt van waterbestendigheid, ook voor toekomstige generaties. In één keer goed ontzorgt ook onze kinderen en kleinkinderen en bespaart uiteindelijk veel geld.
- » De inwoners spelen een rol bij het opvangen van water. We stimuleren het afkoppelen van regenpijpen, de aanleg van blauw-groene daken op gebouwen en blauw- groene schoolpleinen, het vergroenen van tuinen ('tegel eruit, plantje erin'), wateropvang in sterk verstedelijkt gebied etc. Waterschappen werken hierbij samen met gemeenten, maatschappelijke partners en het bedrijfsleven.

3. JOUW WATERSCHAP WERKT AAN

.....voldoende water en water voor later

Een essentiële taak van waterschappen is niet alleen te zorgen voor droge voeten, maar ook voor schoon water en voldoende water. Schoon water is van levensbelang om gezond en veilig te kunnen leven en moet gegarandeerd zijn. Met (veelal) technische maatregelen hebben de waterschappen hun taken tot nu toe uitgevoerd. De grenzen aan deze technische maatregelen komen in zicht in veel gebieden in Nederland. De taak van waterschappen wordt daardoor complexer. We moeten nu stappen zetten zodat er ook water is voor later.

- » Elke druppel water telt. Ons watersysteem is op orde en voorziet de (functies voor) stedelijke, landelijke, industrie- en natuurgebieden jaarrond van voldoende water. Dat betekent dat er over de seizoenen een optimale balans wordt bereikt tussen te nat en te droog. Tegelijkertijd zijn inwoners, bedrijven en medeoverheden voldoende weerbaar tegen de onvermijdelijke gevolgen van extreem weer. Dit vereist goede samenwerking met alle partijen. Inwoners en ondernemers moeten zich realiseren dat ook zij hierin een verantwoordelijkheid hebben om meer 'water-bewust' en 'water-betrokken' te worden.
- » Voldoende water van goede kwaliteit in onze sloten, beken, meren, kanalen en rivieren is alleen mogelijk als het waterschap goed samenwerkt met alle partijen. Waterbeheer is teamsport en daar zijn we als Nederland goed in. Om kampioen te blijven en de leefbaarheid in de Nederlandse delta te behouden zullen we samenwerkingen moeten intensiveren. De VVD ziet waterschappen als de spin in het web op het gebied van kennis, denkkracht en innovatieve oplossingen.

Beter bestand tegen extremer weer

- » De organisatie van het waterschap is toereikend. Werknemers zijn kundig. Er wordt kennis en kunde ontwikkeld en behouden voor haar werkzaamheden. De omgeving verandert sneller dan ooit en het waterschap moet zich blijven aanpassen om relevant te blijven. Daartoe zal de organisatie, als lerende organisatie, moeten versnellen en groeien in nieuwe kennisgebieden.
- » Het waterschap neemt bij besluitvorming en de uitvoering van de huidige taken ook maatregelen tegen extremere weersomstandigheden op als criterium; zowel in natte als in droge periodes. Het watergebruik en de waterbeschikbaarheid moeten meer in balans komen. Naast de focus op het oppervlaktewater moet ook voor het grondwater rekening worden gehouden met extremen.
- » Schade door droogte willen we zoveel mogelijk beperken door actief en beter samen te werken met partners. Dat doen we door het waterbewustzijn van inwoners, bedrijven en overheden te vergroten. Samen zorgen we voor een systeem dat bestand is tegen extreme weersomstandigheden om de maatschappelijke schade zo laag mogelijk te houden.
- » Het waterschap doet mee aan innovaties op het gebied van waterbeheer, samen met bedrijfsleven en kennisinstituten. Innovaties op het gebied van klimaatadaptatie worden gestimuleerd.

Schoon water

- » Het waterschap zorgt voor verbetering van de waterkwaliteit om te komen tot een schoon en gezond watersysteem voor de mensen en de natuur in het gebied. Hiervoor wordt verder ingezet op het terugwinnen van stoffen, het vroegtijdig verwijderen ervan en het tegengaan van uitspoeling. Het water in onze leefomgeving is daarmee geschikt voor verschillende maatschappelijke functies, levert geen risico's op voor de volksgezondheid en functioneert idealiter optimaal voor ecologie en biodiversiteit.
- » We zetten de samenwerking met gemeenten in de (af)valwaterketen voort, gericht op een doelmatige afvalwaterketen. In de samenwerking zijn de prioriteiten: omgang met hemelwater/afkoppelen, overstrortemissies, meer inzicht in lozingen op het riool en ketenoptimalisatie.
- » Naast het feit dat transporteren en zuiveren van afvalwater één van de primaire taken is van het waterschap, is het ook een instrument om de waterkwaliteit van het ontvangende oppervlaktewater te verbeteren. Hiermee dragen de zuiveringen ook bij aan het realiseren van de (KRW) doelen van het oppervlaktewater in het beheersgebied.
- » Schoon oppervlaktewater is van levensbelang voor Nederlandse drinkwaterbedrijven, boeren en ondernemers die van schoon water afhankelijk zijn; iedereen moet zonder zorgen kunnen ondernemen, zwemmen, recreëren of vissen.
- » De Europese, landelijke of wetenschappelijk (internationaal) erkende normen voor waterkwaliteit zijn de normen die we voor het waterschap hanteren. Dit geldt ook voor de afgifte van stoffen die gevaarlijk zijn voor mens of milieu.
- » In 2027 moet Nederland voldoen aan de Europese 'Kaderrichtlijn Water'. Dat stelt scherpe eisen aan wat wel en niet moet.
- » Naast onze verantwoordelijkheid voor een schoon en gezond watersysteem binnen Nederland moeten we ook worden beschermd tegen vervuild water vanuit andere landen. Ook hierbij werkt het waterschap samen met provincie, landelijke overheid en gemeenten. Maximale inspanning en maatwerk is nodig, waarbij de kosten en oplossingen wel in evenwicht zijn.

Samenwerken aan water

- » Het waterschap geeft samenwerking als middel een hoge prioriteit om haar doelen te realiseren. Voorwaarde voor een effectieve samenwerking is een plan en structuur inclusief een realistisch verwachtingsmanagement.
- » Planvorming en ontwikkeling en uitvoering doen we samen met Rijk, provincie, gemeenten, instellingen, bedrijfsleven en belanghebbenden. De Omgevingswet speelt daarbij een grote rol. Pragmatische, zelfredzame en zelfbewuste burgers verwachten daarnaast ook meer van het waterschap dan vroeger. Tegen die achtergrond neemt het waterschap haar verantwoordelijkheid voor de kerntaken en geeft het anderen de ruimte om te participeren en werk met werk te maken om efficiënt te werken.
- » Draagvlak creëren is noodzakelijk. Bij projecten op o.a het gebied van dijkversterking, watergebiedsplannen kunnen inwoners participeren, op een voor elk gebied en project passende manier.
- » Het waterschap zet alle communicatiemiddelen in en werkt samen met partners als gemeenten, natuurorganisaties en bijvoorbeeld tuincentra om inwoners 'waterbewust' en 'waterbetrokken' te krijgen. Speciale aandacht is er voor kinderen en jongeren.
- » Watergebruikers worden gestimuleerd om zuiniger om te gaan met beschikbaar water door bewustwording te creëren. Bijvoorbeeld door oplossingen toe te passen in hun eigen situatie.

4. JOUW WATERSCHAP WERKT AAN

.....betaalbaar en dienstbaar water

Waterschappen heffen zelf belasting van inwoners, boeren en ondernemers voor het zuiveren van water en het onderhouden van het watersysteem. Door verantwoord om te gaan met belastinggeld werkt het waterschap aan betaalbaar water, dat dienstbaar is aan de inwoners, boeren en bedrijven die belasting betalen. De uitgaven van het waterschap moeten worden ingezet voor de uitvoering van de taken van het waterschap, nu en in de toekomst. De VVD wil een waterschap dat midden in de maatschappij staat, actief is, meer naar buiten treedt en open te communiceert met inwoners en betrokkenen. Er wordt helder aangegeven wat wél en niet kan op watergebied, nu en richting de toekomst. We kunnen niet alles en zeker niet alles tegelijk. Daarbij geldt: geen onnodige regels en een positieve houding bij voorstellen die door inwoners en ondernemers voorgelegd worden aan het waterschap. Innovatie en slimme ideeën en technieken worden aangewakkerd en gesteund op het gebied van watermanagement, zodat Nederland vooruitstrevend blijft. De waterschappen kunnen daarmee een springplank zijn voor de Nederlandse watersector door samen met bedrijfsleven en onderwijs te innoveren.

Nederland-waterland is rijk aan prachtige landschappen en mooie natuur. In een gezonde toegankelijke natuur kunnen mensen van water en natuur genieten. Daarnaast heeft de natuur ook ruimte nodig. Dit betekent dat het waterschap een adviserende rol kan spelen als het gaat om verschillende functies van natuurgebieden. De provincie blijft verantwoordelijk voor het aanwijzen van zwemplekken.

Betaalbaar

- » De financiën van ons waterschap zijn op orde. De belastinggelden worden sober en doelmatig ingezet op de kerntaken. We schuiven geen rekeningen door naar volgende generaties. Er wordt terughoudend omgegaan met tariefstijgingen en de lasten worden verdeeld naar gelang van profijt en kostenveroorzakerprincipe waarbij de vervuiler betaalt.
- » Door met overheden en instellingen en het bedrijfsleven samen te werken ontstaan er kansen en mogelijkheden die oplossingen dichterbij brengen en die financieel aantrekkelijk zijn.
- » Bij investeringen in innovatieve technieken vormt een gedegen bedrijfseconomische kosten-batenafweging de basis, inclusief een haalbare terugverdientijd. In de eindafweging worden maatschappelijke kosten en baten meegewogen.
- » Bij alle activiteiten houdt het waterschap oog voor beleid dat meer doelen kan dienen en dat mogelijkheden slim combineert. Vanuit de watertaken kan het waterschap meewerken aan het oplossen van bredere maatschappelijke vraagstukken rond bodem en klimaat, zoals ze dat al doet bij de energietransitie, de transitie naar een circulaire economie en biodiversiteit. Door scherp te begroten en geen onzinnige uitgaven te doen zijn de kosten nooit hoger dan noodzakelijk.
- » De belastingheffing moet op een eerlijke manier worden verdeeld tussen inwoners, boeren en bedrijven. Iedereen, ook natuurorganisaties, moet meebetalen.
- » De kwijtscheldingsregeling van Waterschap Rijn en IJssel wordt niet aangepast.
- » Een goed financieel beheer en verantwoord omgaan met belastinggeld vereist een compacte en krachtige organisatie. Investeren in toekomstbestendige infrastructuur, goed waterbeheer en het bewaken van onze waterveiligheid kost geld en dit doen we tegen zo laag mogelijke kosten

- » Het waterschap is terughoudend bij het verstrekken van subsidies en op de effectiviteit ervan. Wanneer een subsidie niet tot resultaten leidt of het onduidelijk is waar het geld precies aan is besteed, wordt de subsidie meteen ingetrokken. Bij misbruik van subsidie wordt het geld teruggevorderd.
- » Het waterschap is altijd op zoek naar mee-koppel kansen. Daarmee kunnen we samen met andere overheden in één keer langs bij de inwoner of het bedrijfsleven om zo meerdere doelen te dienen. Ook als we samenwerken kijken we kostenbewust waaraan het geld wordt besteed.

Dienstbaar

- » Het waterschap heeft kundige werknemers en werkt actief aan het in stand houden van hun kennis en kunde zodat zij in staat blijven om te voldoen aan de eisen van de snel veranderende omgeving. Als lerende en groeiende organisatie is het waterschap een aantrekkelijke werkgever.
- » Het waterschap is er voor iedereen. Dat begint met het bieden van een luisterend oor en het verlenen van goede dienstverlening. Het waterschap hoort te weten wat er speelt en hierop te anticiperen. Inwoners anderzijds moeten actief worden geïnformeerd over wat er speelt in hun waterschap.
- » Het waterschap heeft een toegankelijke website, goede digitale diensten, waarop de informatie helder en begrijpelijk wordt gepresenteerd en die goed bereikbaar is. Sociale media worden ingezet om mensen te actief te informeren over actuele zaken en om op een laagdrempelige manier te communiceren met inwoners, boeren en bedrijven
- » Belanghebbenden moeten mee kunnen praten en in een vroeg stadium worden betrokken bij de besluitvorming. Het waterschap werkt actief aan draagvlak.
- » Het waterschap geeft ondernemers de ruimte en stimuleert ondernemers het beste te doen. Zij is daarom terughoudend in het stellen van regels. Het stellen van regels die strenger zijn dan landelijke of Europese wet- en regelgeving moet worden voorkomen. Extra regeldruk leidt tot extra druk op handhaving en daarmee tot extra kosten voor inwoners en ondernemers.
- » Maatschappelijke initiatieven worden omarmd. Met name initiatieven die gericht zijn klimaatadaptatie. Er wordt ruimte geboden voor inwoners, boeren en ondernemers om initiatief nemen om tot een oplossing te komen voor problemen in hun leefomgeving.
- » De digitale omgeving is up-to-date en veilig. Het waterschap dient in staat te zijn om veilig en zorgvuldig om te gaan met informatie, in lijn met bestuurlijke afspraken en wettelijke vereisten, zodat zij weerbaar is tegen dreigingen op het gebied van cybersecurity. Daarbij hanteert zij een veilig gegevensbeheer van onder meer haar inwoners en bedrijven. De digitale omgeving is toegankelijk voor burgers en bedrijven voor aanvragen en vergunningen binnen de normen van privacy en veiligheid.

Innovatie

- » Het waterschap streeft innovatie na en faciliteert bedrijven en onderwijs. Vernieuwen en doorontwikkelen is de oplossing voor toekomstige vraagstukken. Klimaatverandering, schoon en jaarrond voldoende water, hergebruik van grondstoffen, dijkversterkingen en grondwater zijn aandachtsvelden die voorrang verdienen.
- » Het waterschap dient duurzaam te functioneren. Nieuwe vormen van energie zullen worden ontwikkeld en gebruikt ter vervanging van de huidige vormen. In 2050 is het waterschap onderdeel van een 100% circulaire economie. In lijn hiermee wordt gestreefd naar 100% circulair inkopen in 2030.

- » Experimenten op het gebied van innovatie voert het waterschap graag uit met het bedrijfsleven (waaronder de agrarische sector), zodat die voorop blijft lopen op het vlak van klimaatadaptatie en schoon water.
- » Het waterschap heeft veel bezittingen, zoals dijken, sluisen, bruggen, gemalen en rioolwaterzuiveringen, die gedurende de gehele levensduur van hun inzet stelselmatig onderhouden en vervangen moeten worden als dit nodig is. Het waterschap maakt daarbij gebruik van de nieuwste technieken, die zorgen voor een zuiniger en beter gebruik waardoor geld wordt bespaard.

SAMEN WERKEN AAN WATER
Voor nu en later

VERKIEZINGSPROGRAMMA
Waterschap Rijn en IJssel
2023 - 2027